

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 210 IM. BOHATERÓW PAWIAKA W WARSZAWIE

I. Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. o prawie oświatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 59)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. o przepisach wprowadzających (Dz. U. z 2017 r. poz. 60)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943)

II. Podstawowe pojęcia z zakresu doradztwa zawodowego

Poradnictwo zawodowe:

Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces (Ogólne zasady funkcjonowania poradnictwa zawodowego w systemie urzędów pracy, 1996, Wyd. KUP s.4, maszynopis).

Informacja zawodowa:

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji (K. Lelińska, Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu metodą zajęć praktycznych, 1985, WSiP s. 35).

Orientacja zawodowa:

Działania wychowawcze szkoły, rodziców i innych osób, grup i instytucji mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły (K. Lelińska, Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji, 1999, s. 29).

Doradztwo zawodowe:

Świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielanie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji (K. Lelińska, Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji, 1999, Problemy poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego Nr 2/11, s. 29).

Doradca zawodowy:

Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej (Klasyfikacja zawodów i Specjalności, 1995, Wyd. MPiPS, Tom V, Zeszyt 2 cz. II, s. 497).

Informacja edukacyjna:

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem (opr. G. Sołtysińska).

Zawód:

Wewnętrznie spójny system czynności wymagający określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób i systematycznie, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie (J. Szczepański, Czynniki kształtujące zawód i strukturę zawodową. Socjologia zawodów, 1965, KiW).

Wewnętrzny system doradztwa:

Ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia (opr. A Łukasiewicz).

III. Ocena zapotrzebowania na WSDZ w szkole podstawowej

- Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia.
- System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. WSDZ jest częścią planu wychowawczego szkoły i jest włączony do Statutu szkoły. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele i instytucje wspomagające proces doradczy.
- Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie, jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, ma plany na przyszłość.

IV. Założenia i cele WSDZ

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki;
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka;
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły;
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną);
- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

V. Cele Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego:

Cel główny:

Przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- Poznają własne predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia,
- Rozwijają własne umiejętności i kompetencje, umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych,
- Wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty, potrafią określić swoje mocne strony a także są świadomi swoich ograniczeń,
- Mają motywację do działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego,
- Znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły,
- Posiadają informacje o zawodach i ogólnej sytuacji na rynku pracy,

Nauczyciele:

- Potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- Rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności i predyspozycje,
- Realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi zgodnie z podstawą programową,
- Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji,
- Wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów,

- Włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

- Są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”,
- Znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji,
- Wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych,
- Angażują się w pracę doradczą szkoły np. prezentują swoje zawody czy zakłady pracy.

VI. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje:

W ramach pracy z uczniami:

- poznawanie siebie,
- poznawanie zawodów,
- autodiagnozę zainteresowań i preferencji,
- udzielanie informacji edukacyjnej,
- pracę indywidualną z uczniami, którzy mają problem z wyborem szkoły
- pomoc w poszerzaniu wiedzy ogólnej i planowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego.

W ramach pracy z nauczycielami obejmuje:

- stworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego,
- identyfikację potrzeb uczniów i dostosowanie oferty edukacyjnej szkoły,
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia, a następnie drogi zawodowej i roli pracownika,
- gromadzenie informacji i prowadzenie poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkole,
- realizację zadań wynikających z programu wychowawczego i programu doradztwa zawodowego w formie zajęć lekcyjnych, pogadarek, dyskusji, warsztatów, filmów, wycieczek zawodoznawczych,
- prezentację materiałów informacyjnych o wybranych szkołach ponadpodstawowych

W ramach pracy z rodzicami:

- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych,
- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu dalszych decyzji edukacyjnych,
- prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- udostępnianie rodzicom aktualnej informacji edukacyjno-zawodowej.

VII. Formy, metody i techniki pracy doradczej

Formy pracy adresowane do uczniów:

- Badanie (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz, ankiety).
- Zajęcia warsztatowe (grupowe) służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych.
- Warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem.
- Udostępnianie informacji o zawodach, szkołach.
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
- Prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów.
- Udzielanie indywidualnych porad uczniom.
- Organizowanie wycieczek.

Metody w poradnictwie grupowym najczęściej stosowane w pracy doradczej to:

- Aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja.
- Metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról.

- Metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy).
- Metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu i programy multimedialne, prezentacje multimedialne.
- Treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki.

Techniki:

- plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne oraz strategiczne (np. analizę SWOT), kwestionariusze, wywiady, gry i zabawy

VIII. Spodziewane efekty wynikające z wdrożenia Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

- Uczniowie lepiej poznają siebie, swoje mocne i słabe strony,
- Uświadomią sobie potrzebę rozpoznawania własnych predyspozycji potrzebnych do wykonywania określonych czynności (zawodów),
- Zdobędą wiedzę dotyczącą efektywnego komunikowania się z innymi ludźmi,
- Zdobędą wiedzę dotyczącą ścieżek kształcenia oraz informację o różnych zawodach,
- Pozną w ogólnym zarysie rynek pracy,
- Zdobędą wiedzę o systemie kształcenia ponadpodstawowego
- Pozną zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych
- Efektywniej będą podejmować decyzje o dalszym kształceniu,
- Z pomocą rodziców i nauczycieli będą potrafili rozwiązywać problemy edukacyjno-zawodowe,
- Rodzice i nauczyciele uzyskają pomoc i wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego.

IX. Ewaluacja

Koordynator Doradztwa Zawodowego w czerwcu sporządza sprawozdanie na podstawie ankiety ewaluacyjnej lub rozmowy z uczniami.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W ROKU SZKOLNYM 2017/2018

DZIAŁANIA	TERMINY, OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Spotkanie informacyjne z dyrekcją, nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem, psychologiem. Przedstawienie zadań do realizacji. Ustalenie zasad współpracy.	Wrzesień. Koordynator do spraw doradztwa zawodowego.
Utworzenie Punktu Doradztwa Zawodowego (gromadzenie potrzebnych materiałów – scenariuszy lekcji, informatorów szkolnych, książek, broszur, filmów). Umieszczenie informacji dla rodziców na stronie internetowej szkoły i na tablicy informacyjnej.	Wrzesień. Cały rok. Koordynator do spraw doradztwa zawodowego.
Badanie (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole – ankieta w klasach IV-VII	Wrzesień/październik. Nauczyciele. Koordynator do spraw doradztwa zawodowego.

Przeprowadzenie w klasach cyklu zajęć na następujące tematy: 1. Praca 2. Zawody 3. Kim chcę zostać w przyszłości? 4. Zainteresowania 5. Umiejętności W klasach IV – VII – tematyczne lekcje wychowawcze.	Cały rok szkolny. Nauczyciele. Koordynator do spraw doradztwa zawodowego.
Wewnątrzszkolny konkurs plastyczno-literacki „Kim chcę zostać w przyszłości?”	Termin uzgodniony z wychowawcami klas. Koordynator do spraw doradztwa zawodowego.
Wycieczka związana z poznawaniem i promowaniem zawodów (np. do zakładu pracy, firmy, instytucji, na warsztaty zawodowe)	Termin uzgodniony z wychowawcami klas. Wychowawcy, nauczyciele, koordynator do spraw doradztwa zawodowego.
Spotkanie z przedstawicielem wybranego zawodu/absolwentem szkoły.	Termin uzgodniony z wychowawcami klas. Wychowawcy, nauczyciele, koordynator do spraw doradztwa zawodowego.
Udział uczniów w Warszawskim konkursie wiedzy o zawodach „Mój wymarzony zawód”	Grudzień - maj Koordynator do spraw doradztwa zawodowego.
Wycieczka związana z rozwojem zainteresowań uczniów.	Termin uzgodniony z wychowawcami klas. Wychowawcy, nauczyciele, koordynator do spraw doradztwa zawodowego.
Podsumowanie i ewaluacja działań.	Maj – czerwiec. Koordynator do spraw doradztwa zawodowego.

Harmonogram ma charakter otwarty i może ulec zmianie.

Warszawa 2017